

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 526/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, proti postupu a rozhodnutiu Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/49/2022 z 12. decembra 2023 a proti postupu a rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/31/2024 zo 4. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 4. októbra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivý súdny proces postupom a rozhodnutiami okresného a krajského súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí požaduje zníženie trestu podľa novelizovaného Trestného zákona [zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela“)].

2. Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal sťažovateľa vinným zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona, za čo mu uložil spoločný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. O podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok prvého stupňa zrušil vo výroku o treste a sám uložil sťažovateľovi spoločný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd pri rozhodovaní nielenže neznižil trest o jednu tretinu z dôvodu pomeru poľahčujúcich a prit'azujúcich okolností, ale, naopak,

(podľa neho nesprávne) rozhodnutie okresného súdu zrušil a uložený trest mu ešte zvýšil (z dvoch na štyri roky). Ďalej namieta, že krajský súd neodročil pojednávania z dôvodu prijatej novely Trestného zákona, podľa ktorej by mu bol býval uložený nižší trest.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu:

5. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu poukazuje ústavný súd na princíp subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

6. Sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré aj podal a bolo o ňom rozhodnuté napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu:

7. V prvom rade poukazuje ústavný súd na vyhlásenie sťažovateľa o vine, pre ktoré by s ohľadom na § 257 ods. 5 Trestného poriadku mohol sťažovateľ podať dovolanie, len ak bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], čo však nebolo podstatou námietok sťažovateľa obsiahnutých v podanej ústavnej sťažnosti.

8. V podanej ústavnej sťažnosti:

- v prvom rade sťažovateľ namieta trest uložený krajským súdom pre nezohľadnenie pomeru poľahčujúcich a pritŕžujúcich okolností, ako aj vyhlásenia o vine;
- v druhom rade sťažovateľ poukazuje na nedávnu novelu Trestného zákona, podľa ktorej by mu bol uložený miernejší trest, a preto sťažovateľ navrhoval, aby bolo konanie prerušené až do času, kým by ústavný súd definitívne rozhodol o jej (proti)ústavnosti, čo však krajský súd neakceptoval.

9. Pokiaľ ide o prvú námietku týkajúcu sa uloženého trestu, z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd pri rozhodovaní o výške trestu:

- vzal do úvahy poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, teda skutočnosť, že sa sťažovateľ priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval;

- nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť;
- poukázal na § 38 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností a § 38 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu – v danom prípade mohol byť sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody v rozmedzí troch až desať rokov. Horná hranica trestnej sadzby bola preto znížená z desať rokov na sedem rokov a osem mesiacov.

10. Námietke sťažovateľa, že súd nevzal do úvahy jeho vyhlásenie o vine ani pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, s ohľadom na uvedené nemožno vyhovieť, pretože je nedôvodná. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že krajský súd zvýšil uložený trest preto, že sa rozhodol neaplikovať okresným súdom použité mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d) ods. 4 Trestného zákona (s odkazom na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 55/2016 z 27. júla 2017). Na rozdiel od okresného súdu bol krajský súd toho názoru, že je treba prihliadnuť aj na spôsob spáchania trestného činu, osobu páchatel'a a následky spáchaného trestného činu. Sťažovateľ bol odsúdený za to, že sa vydával za rôzne osoby poskytujúce právne služby (od advokáta, až po sudcu či asistenta sudcu) a pod príslubom právnej pomoci vylákal od celkom 22 osôb finančné prostriedky vo výške takmer 10 000 eur, ktoré až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej nevrátil (napriek jeho predchádzajúcim vyhláseniam v konaní pred súdom) a neposkytol ani sľubované právne služby, zjavne pritom s úmyslom uviesť tieto osoby do omylu, že takéto služby poskytnúť môže. Krajský súd poukázal na to, že išlo pritom o osoby v núdzi – ktoré potrebovali pomoc pri osobných bankrotoch, exekúciách či vymáhaní výživného, čo bolo rovnako potrebné zhodnotiť pri ukladaní trestu. Okolnosti prípadu preto podľa odvolacieho súdu, naopak, poukazujú na to, že je potrebné páchatel'a potrestať prísnejšie, a nie uložením trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby.

11. Závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné ani arbitrárne, sú riadne odôvodnené a uložený trest je v súlade s pravidlami ustanovenými trestnoprávnymi normami. S ohľadom na tieto skutočnosti bolo potrebné vyhodnotiť ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

12. V súvislosti s druhou námietkou sťažovateľa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukazuje na to, že pri rozhodovaní vychádzal z platného a účinného zákona a každú vec prejednal v súlade s § 1 a 2 ods. 6 Trestného poriadku. Postup podľa § 318 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku (podľa ktorého policajt preruší trestné stíhanie, „*ak ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej...*“) nie je možný, pretože nejde o situáciu „*pozastavenia účinnosti právneho predpisu*“, keďže novela nadobudla platnosť, ale nie účinnosť v čase rozhodovania ústavného súdu (PL. ÚS 3/2024).

13. Ústavný súd konštatuje, že ani tento záver krajského súdu nemožno považovať za zjavne svojvoľný ani arbitrárny. Na jeho podporu ústavný súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tost/24/2024 z 24. mája 2024, podľa ktorého: „*Obligatórne dôvody prerušenia trestného stíhania, vymenované v § 228 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, sú tvorené či už faktickými*

alebo právnymi prekážkami, ktoré ak nastanú, objektívne súdu znemožňujú na určitý čas vo veci konať a rozhodnúť. Takouto právnou prekážkou by nepochybne bolo, ak by ústavný súd pozastavil účinnosť niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti aktuálne platného a účinného Trestného zákona, teda súdu by absentovalo zákonné ustanovenie, podľa ktorého by mohol posúdiť trestnosť skutku popísaného v obžalobe. O takýto prípad však v predmetnej veci nejde, nakoľko ústavný súd svojim uznesením pozastavil účinnosť novely Trestného zákona, a to ešte pred tým, ako predmetná novela účinnosť skutočne nadobudla. Podľa schváleného znenia zákona mala novela Trestného zákona nadobudnúť účinnosť 15. marca 2024, pričom uznesenie ústavného súdu, ktorým bola jej účinnosť pozastavená, bolo v Zbierke zákonov vyhlásené 11. marca 2024. Je tak zrejmé, že novela Trestného zákona zákonom č. 40/2024 Z. z. doposiaľ nenadobudla účinnosť (z dôvodu pozastavenia jej účinnosti) a teda na predmetnú trestnú vec sa doposiaľ reálne nemohla vzťahovať. Z tohto dôvodu je jej použitie v predmetnej veci stále len v hypotetickej rovine, a prichádza do úvahy len v prípade, ak ústavný súd vysloví súlad v novele uvádzaných ustanovení aplikovateľných na predmetnú vec, s ústavou.“

14. S poukazom na už uvedené ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu